

Strasbūrā, 8.7.2025.
SWD(2025) 914 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

**2025. gada ziņojums par tiesiskumu
Valstu sadaļa – tiesiskuma situācija Latvijā**

Pavaddokuments dokumentam

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai

**2025. gada ziņojums par tiesiskumu
Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā**

{COM(2025) 900 final} - {SWD(2025) 901 final} - {SWD(2025) 902 final} -
{SWD(2025) 903 final} - {SWD(2025) 904 final} - {SWD(2025) 905 final} -
{SWD(2025) 906 final} - {SWD(2025) 907 final} - {SWD(2025) 908 final} -
{SWD(2025) 909 final} - {SWD(2025) 910 final} - {SWD(2025) 911 final} -
{SWD(2025) 912 final} - {SWD(2025) 913 final} - {SWD(2025) 915 final} -
{SWD(2025) 916 final} - {SWD(2025) 917 final} - {SWD(2025) 918 final} -
{SWD(2025) 919 final} - {SWD(2025) 920 final} - {SWD(2025) 921 final} -
{SWD(2025) 922 final} - {SWD(2025) 923 final} - {SWD(2025) 924 final} -
{SWD(2025) 925 final} - {SWD(2025) 926 final} - {SWD(2025) 927 final} -
{SWD(2025) 928 final} - {SWD(2025) 929 final} - {SWD(2025) 930 final} -
{SWD(2025) 931 final}

KOPSAVILKUMS

Latvijas tiesu sistēma turpina efektīvi darboties, un kopējais tiesvedības ilgums kopumā saglabājas stabils. Nav atrisināts jautājums saistībā ar nepieciešamību ieviest turpmākus aizsardzības pasākumus, lai novērstu iespēju neatļauti ietekmēt Augstākās tiesas tiesnešu iecelšanas procedūru. Ir izveidota un sākusi darboties jaunā Tieslietu akadēmija. Tiesnešu palīgu mainība joprojām ir liela, un tiesu iestādēm ir grūtības aizpildīt visas tiesnešu vakances. Tiek veikti turpmāki pasākumi, lai uzlabotu darba slodzes sadalījumu starp tiesnešiem. Ekonomisko lietu tiesa turpina efektīvi izskatīt lietas, lai gan kopumā ir pieaudzis lietu skaits un īslaicīgi samazinājies aktīvo tiesnešu skaits.

Ir sākta Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2026.–2027. gadam sagatavošana. Ar korupciju saistītu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšana un kriminālvajāšana tiek veikta efektīvi, bet pastāv zināmas bažas par augsta līmeņa korupciju. Aktīvu elektroniskās deklarēšanas sistēma turpina darboties efektīvi, un ir izstrādāts automātisks deklarāciju pārbaudes rīks. Tiek stiprināta sistēma valsts amatpersonu interešu konfliktu novēršanai. Saeimā tiek apsvērta deputātu ētikas noteikumu atjaunināšana, un ir izvērtēta pašreizējo ētikas kodeksu īstenošana valsts iestādēs. Ir veikti daži pasākumi attiecībā uz tiesību aktiem par lobēšanu, piemēram, izveidots vienkāršots lobiju pagaidu reģistrs. Ar grozījumiem noteikumos par politisko partiju finansēšanu pastiprinātas noteikumos par kriminālatbildību paredzētās normas attiecībā uz nelikumīgu finansēšanu. Valdība plāno izvērtēt, kā tiek īstenoti tiesību akti par trauksmes cēlēju aizsardzību, un pēc tam veikt attiecīgus grozījumus īstenošanas prasībās. Tiek veiktas reformas, lai risinātu problēmas saistībā ar publisko iepirkumu, tomēr šajā jomā joprojām pastāv augsts korupcijas risks.

Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulators (NEPLP) turpina darboties neatkarīgi. Ir pieejami pašregulācijas mehānismi, bet to efektīva piemērošana ir ierobežota. Sabiedriskie mediji saglabā savu neatkarību, izmantojot vispāratzītus aizsardzības pasākumus. Tika apvienoti sabiedriskie mediji “Latvijas Televīzija” un “Latvijas Radio”. Grozījumi Preses likumā padarīs par obligātu plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu sniedzēju reģistrāciju un informācijas sniegšanu par patiesajiem labuma guvējiem. Informācijas atklātības likums garantē tiesības piekļūt valsts iestāžu rīcībā esošajai informācijai. Žurnālistu profesionālā vide joprojām kopumā ir droša, taču tiešsaistes vide ir pasliktinājusies.

Pilsoniskās sabiedrības darbības apstākļi joprojām kopumā ir atvērti un stabili.

IETEIKUMI

Kopumā attiecībā uz 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu iekļautajiem ieteikumiem Latvija:

- nav sasniegusi nekādu progresu attiecībā uz ieteikumu veikt pasākumus veikt pasākumus ar mērķi nodrošināt pienācīgus aizsardzības pasākumus, kas novērstu neatļautu politisku ietekmi Augstākās tiesas tiesnešu esošajā iecelšanas kārtībā, ņemot vērā Eiropas standartus par tiesu varas pārstāvju iecelšanu amatā;
- ir sasniegusi nelielu progresu attiecībā uz ieteikumu turpināt strādāt pie tiesību akta par lobēšanu efektīvas īstenošanas, t. sk. izveidot īpašu lobiju reģistru.

Pamatojoties uz minēto un ņemot vērā citas norises, kas notikušas pārskata periodā, un papildus atgādinājumam par atveseļošanas un noturības plānā paredzētajām attiecīgajām saistībām, Latvijai tiek ieteikts:

- veikt pasākumus ar mērķi nodrošināt pienācīgus aizsardzības pasākumus, kas novērstu neatļautu politisku ietekmi Augstākās tiesas tiesnešu iecelšanas kārtībā, ņemot vērā Eiropas standartus par tiesu varas pārstāvju iecelšanu amatā;
- nodrošināt tiesību aktu par lobēšanu efektīvu īstenošanu, tostarp attiecībā uz īpašu lobiju pagaidu reģistru.

I. TIESU SISTĒMA¹

Neatkarība

Priekšstats par tiesu iestāžu neatkarības līmeni Latvijā joprojām ir vidējs gan plašās sabiedrības, gan uzņēmumu vidū. Kopumā 42 % iedzīvotāju un 41 % uzņēmumu 2025. gadā uzskata tiesu un tiesnešu neatkarības līmeni par “diezgan augstu vai ļoti augstu”². Salīdzinājumā ar 2024. gadu (43 %) ir nedaudz pasliktinājies sabiedrības priekšstats par to, ka tiesu iestādes ir neatkarīgas, un salīdzinājumā ar 2021. gadu (56 %) šis rādītājs ir ievērojami zemāks. Uzņēmumu priekšstats par to, ka tiesu iestādes ir neatkarīgas, ir nedaudz uzlabojies salīdzinājumā ar 2024. gadu (40 %), lai gan tas ir ievērojami pasliktinājies salīdzinājumā ar 2021. gadu (53 %).

Nav panākts progress attiecībā uz ieteikumu ieviest atbilstošus aizsardzības pasākumus Augstākās tiesas tiesnešu iecelšanas procedūrā³. 2022. gadā Saeima politisku pretrunu dēļ sākotnēji noraidīja kandidāti Augstākās tiesas tiesneses amatam⁴. Saeimai nav jāpamato lēmums neiecelt kandidātu, un tās lēmums nav arī pārskatāms tiesā⁵. Pēc otrā balsojuma Saeimā 2023. gada oktobrī kandidāte galu galā tika ievēlēta un stājās amatā 2024. gada janvārī⁶. Lai gan tas tiek uzskatīts par atsevišķu gadījumu, tas liecināja par konsekvences trūkumu Eiropas standartu ievērošanā, saskaņā ar kuriem ir vēlams, lai iecelēj institūcija praksē ievērotu ieteikumus vai atzinumus, ko sniegusi neatkarīga un kompetenta iestāde, kuru lielā mērā veido tiesu varas pārstāvji⁷. Nav veikti nekādi pasākumi, lai amatā iecelšanas kārtībā ieviestu atbilstošus aizsardzības pasākumus⁸. Tādējādi nav panākts progress 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu sniegtā ieteikuma īstenošanā.

Kvalitāte

Ir izveidota un sākusī darboties jaunā Tieslietu akadēmija. Pēc sagatavošanas vairāku gadu garumā ar Komisijas tehniskā atbalsta instrumenta atbalstu un pēc reformas saskaņā ar Latvijas atveseļošanas un noturības plānu⁹ Tieslietu akadēmija sāka darboties 2025. gada 1. janvārī. Tās direktores darbā pieņemšanas process tika pabeigts 2025. gada februārī pēc tam, kad Tieslietu padome bija apstiprinājusi attiecīgos nosacījumus un procedūras. Tieslietu akadēmija ir izveidota kā vienots mācību centrs tiesnešiem, tiesu darbiniekiem, prokuroriem, prokuroru palīgiem un izmeklētājiem¹⁰. Tā aizstāj iepriekšējo privāti organizēto Tiesnešu

¹ Pārskats par institucionālo sistēmu saistībā ar visiem četriem pīlāriem ir pieejams [šeit](#).

² 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 50. un 52. attēls, un 2023. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 49. un 51. attēls. Priekšstatu par tiesu varas neatkarības līmeni iedala šādās kategorijās: ļoti zems (tiesu varas neatkarību kā diezgan lielu un ļoti lielu uztver mazāk nekā 30 % respondentu), zems (30–39 %), vidējs (40–59 %), augsts (60–75 %) un ļoti augsts (vairāk nekā 75 %).

³ 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu Latvijai tika ieteikts “veikt pasākumus ar mērķi nodrošināt pienācīgus aizsardzības pasākumus, kas novērstu neatļautu politisku ietekmi Augstākās tiesas tiesnešu esošajā iecelšanas kārtībā, ņemot vērā Eiropas standartus par tiesu varas pārstāvju iecelšanu amatā”.

⁴ 2024. gada ziņojums par tiesiskumu, Latvija, 3. un 4. lpp.

⁵ 2024. gada ziņojums par tiesiskumu, Latvija, 3. un 4. lpp.

⁶ 2024. gada ziņojums par tiesiskumu, Latvija, 4. lpp.

⁷ 2024. gada ziņojums par tiesiskumu, Latvija, 3. un 4. lpp.

⁸ Piemēram, šādas tiesiskās garantijas varētu ietvert Saeimas pienākumu norādīt pamatojumu un iecelšanas lēmuma pārskatīšanu tiesā. Latvijas apmeklējums, Augstākās tiesas priekšsēdētājs un Tieslietu padomes priekšsēdētājs.

⁹ Latvijas atveseļošanas un noturības plānā ir iekļauta reforma, kas ietver Tieslietu akadēmijas izveidi.

¹⁰ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 6. lpp. Tieslietu padome pašlaik apspriež, vai akadēmijai vajadzētu būt atbildīgai arī par tiesneša amata kandidātu mācībām, sk. iepriekš. Latvijas

mācību centru. Tiek apspriests, vai Tieslietu akadēmija varētu arī nodrošināt mācības tiesneša amata kandidātiem¹¹.

Tiesnešu palīgu mainība joprojām ir liela, un tiesu iestādēm ir grūtības aizpildīt visas tiesnešu vakances. Tiesnešu, prokuroru un tiesu darbinieku algas, sākot no 2022. gada, ir palielinājušās¹². Šie palielinājumi atspoguļojās kopējā tiesu budžetā, kas 2024. gadā palielinājās par 7,7 % salīdzinājumā ar 2023. gadu¹³. 2024. gadā Valsts kontrole norādīja, ka nav pietiekami daudz kandidātu, lai aizpildītu tiesnešu vakances¹⁴. Tieslietu padome ir apspriedusi šo jautājumu ar universitātēm un apsver iespēju ar jaunizveidotās Tieslietu akadēmijas palīdzību nodrošināt daļu no tiesnešu kandidātu mācībām¹⁵. Lai gan ir iespējama tiesnešu palīgu ilgtermiņa nodarbinātība¹⁶, šajos amatos joprojām īslaicīgi strādā tiesneša amata kandidāti. Zemās algas¹⁷ un priekšstats par karjeras izaugsmes izredžu trūkumu tiesu iestādēs ir viens no iemesliem, ko ieinteresētās personas min kā iemeslu tam, ka netiek piesaistīts pietiekams tiesnešu palīgu skaits¹⁸. Zvērinātu advokātu padome arī norādīja uz pievilcīgu privāto sektoru¹⁹. Valsts kontrole arī konstatēja, ka situācija saistībā ar tiesnešu palīgiem joprojām ir neapmierinoša, kā rezultātā ir ļoti augsts darbinieku mainības līmenis, proti, Rīgā katru gadu darbu pamet līdz 41 % palīgu²⁰.

Tiek veikti turpmāki pasākumi saistībā ar pienācīgu darba slodzes sadalījumu starp tiesnešiem. Tieslietu padomes darba grupas 2024. gada novembra ziņojumā bija ieteikts pārdalīt zemesgrāmatu tiesnešu darba slodzi. Pēc šā ziņojuma tiek apspriesta jauna “tiesu juristu” amata izveide tiesu iestādēs, kam, iespējams, tiks uzticēti daži uzdevumi, jo īpaši administratīvi uzdevumi, kurus pašlaik veic tiesneši²¹. Tieslietu padomes darba grupa noraidīja ideju izveidot atsevišķas specializētu tiesnešu kategorijas. Tāpēc ir jā saglabā pašreizējā struktūra attiecībā uz vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesnešiem, kas specializējas savas karjeras laikā un kam ir atļauts specializāciju mainīt²². Tomēr bažas joprojām rada zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu vispārējā kvalifikācija tiesas uzdevumu veikšanai, un Tieslietu

apmeklējums, Tieslietu padome. Lai sniegtu sīkāku informāciju par akadēmijas direktores iecelšanu, tika publicēts īss ziņojums, sk. Tiesu administrācija (2025). 2025. gada maija sākumā Tieslietu akadēmijas direktore informēja par pirmajiem akadēmijas darbības mēnešiem. Tieslietu padome (2025).

¹¹ Latvijas apmeklējums, Tieslietu padome un Tiesnešu biedrība.

¹² Piemēram, 2024. gadā tiesnešu algas palielinājās vēl par 6 %, prokuroru algas reģionālajos birojos – par 13 % un prokuroru algas Ģenerālprokuratūrā – par 12,8 %. Sīkāku informāciju sk. arī aprēķinā 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu, Latvija, 7. un 8. lpp.

¹³ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 5. lpp. Sk. arī 2024. gada ziņojumu par tiesiskumu, Latvija, 7. lpp.

¹⁴ Valsts kontroles lietderības revīzija “Cilvēkresursu pieejamība un attīstība Latvijas tiesās”, minēta Latvijas rakstveidā sniegtajā informācijā, 5. lpp., kopsavilkums angļu valodā pieejams: https://www.lrvk.gov.lv/en/getrevisionfile/29740-J2RD-kxrwjumAYd1ZQNdSJZjDb6mRsn_.pdf.

¹⁵ Latvijas apmeklējums, Augstākās tiesas priekšsēdētājs un Tieslietu padomes priekšsēdētājs.

¹⁶ Latvijas apmeklējums, Tieslietu ministrija un Tieslietu padome.

¹⁷ Latvijas apmeklējums, Tieslietu ministrija, Valsts kontrole, Tieslietu padome un Zvērinātu advokātu padome.

¹⁸ Latvijas apmeklējums, Zvērinātu advokātu padome.

¹⁹ Lielākā daļa palīgu drīz pēc tiesneša amata kandidāta kvalifikācijas eksāmena nokārtošanas atstāj darbu tiesu iestādēs, lai strādātu privātajā sektorā. Latvijas apmeklējums, Zvērinātu advokātu padome.

²⁰ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 6. lpp. Latvijas apmeklējums, Tiesnešu biedrība.

²¹ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 10. lpp., un Latvijas apmeklējums, Tieslietu padome un Juristu biedrība.

²² Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 10. lpp., informācija, kas saņemta no Tiesnešu biedrības 2025. gada valsts apmeklējuma laikā.

akadēmija ir paredzējusi nodrošināt papildu mācības²³. Saeima pieņēma arī grozījumus likumā “Par tiesu varu”, kas ļauj tiesnešiem viņu kopējā darba slodzē ņemt vērā papildu laiku, kurš veltīts mācībām, dalībai tiesnešu pašpārvaldes struktūrās un jaunu tiesnešu darbaudzināšanai. Savukārt Tieslietu padome veikusi izmaiņas atlases procedūrā, un tagad vairāk tiek ņemts vērā arī labas reputācijas kritērijs un kandidātu uzvedības prasmes. Turklāt ir veikta tiešsaistes un sociālo mediju kampaņa, lai uzsvērtu iespējas saņemt juridisko palīdzību, kā arī tika veiktas izmaiņas Civilprocesa likumā, lai juridiskām personām dotu tiesības uz atbrīvojumiem no noteiktu izdevumu samaksas un drošības naudas iemaksām²⁴.

Efektivitāte

Tiesu sistēma turpina darboties efektīvi. 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā liecina, ka tiesas procesu un vēl neizskatīto lietu izskatīšanas ilgums joprojām ir viens no zemākajiem ES. 2023. gadā kopējais tiesvedības ilgums saglabājās stabils, tam nedaudz samazinoties²⁵. 2023. gadā neizskatīto administratīvo lietu skaits joprojām bija viens no zemākajiem ES, un neizskatīto civillietu un komercietu skaits joprojām ir neliels²⁶. Lietu pabeigšanas koeficients civillietās, komercietās, administratīvajās un cita veida lietās kopumā bija 101 %, un administratīvajās lietās tas palielinājās līdz 109 %²⁷.

Ekonomisko lietu tiesa turpina efektīvi izskatīt lietas, lai gan kopumā ir pieaudzis lietu skaits un īslaicīgi samazinājies aktīvo tiesnešu skaits. Ekonomisko lietu tiesa ziņoja, ka 2024. gadā komercietu skaits palielinājās par 7 % un krimināllietu skaits – par 6 %. Ņemot vērā vairāk nekā divus gadus neizskatīto lietu skaita pieaugumu, Ekonomisko lietu tiesa pieprasīja papildu darbiniekus²⁸. Lietu izskatīšanas laiks bija 6,9 mēneši salīdzinājumā ar 30 mēnešiem pārējās tiesu iestādēs. Ekonomisko lietu tiesa to uzskata par pierādījumu, ka tā darbojas efektīvi un sniedz pievienoto vērtību tiesu sistēmai²⁹.

II. PRETKORUPCIJAS REGULĒJUMS

Eksperti, uzņēmumu vadītāji un iedzīvotāji uzskata, ka korupcijas līmenis valsts sektorā ir salīdzinoši augsts. 2024. gada *Transparency International* korupcijas uztveres indeksā Latvija ieguva 59 punktus no 100 un ierindojās 14. vietā Eiropas Savienībā un 38. vietā pasaulē³⁰. Šis priekšstats pēdējos piecus gadus ir bijis salīdzinoši stabils³¹. Saskaņā ar Eurobarometra 2025. gada speciālaptaujas par korupciju datiem 80 % respondentu uzskata, ka korupcija viņu valstī ir plaši izplatīta (vidēji ES – 69 %), un 20 % respondentu uzskata, ka

²³ Latvijas apmeklējums, Tieslietu padome.

²⁴ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 5. lpp.

²⁵ 2025. gada ES rezultātu apkopojuma tiesiskuma jomā 4. attēls; paredzamais laiks, kas nepieciešams, lai izskatītu civillietas, komercietas, administratīvās un citas lietas, 2023. gadā bija 32 dienas salīdzinājumā ar 34 dienām 2022. gadā.

²⁶ 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 14. un 15. attēls.

²⁷ 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 9. un 11. attēls.

²⁸ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 27. lpp. 2025. gada sākumā vairāk nekā divus gadus nebija izskatītas 39 lietas salīdzinājumā ar 19 lietām tajā pašā laikā 2024. gadā. Divi tiesneši lūdz norīkojumu citā amatā, kā rezultātā uz laiku samazinājās aktīvo tiesnešu skaits.

²⁹ Latvijas apmeklējums, Ekonomisko lietu tiesa.

³⁰ Priekšstatu par korupcijas līmeni iedala šādās kategorijās: zems (virs 79); salīdzinoši zems (79–60), salīdzinoši augsts (59–50) un augsts (mazāk nekā 50).

³¹ 2020. gadā šis rezultāts bija 57, bet 2024. gadā – 59. Rezultāts ievērojami palielinās/samazinās, ja pēdējos piecos gados tas mainās par vairāk nekā pieciem punktiem, uzlabojas/pasliktinās (izmaiņas par 4–5 punktiem), ir salīdzinoši stabils (izmaiņas par 1–3 punktiem).

korupcija ietekmē viņu personīgo ikdienas dzīvi (vidēji ES – 30 %). Uzņēmumu kategorijā 66 % uzņēmumu uzskata, ka korupcija ir plaši izplatīta (vidēji ES – 63 %), un 25 % uzņēmumu uzskata, ka korupcija sagādā problēmas darījumdarbības jomā (vidēji ES – 35 %). Turklāt 23 % respondentu uzskata, ka tiek īstenots pietiekams skaits sekmīgu kriminālvajāšanu, lai atturētu cilvēkus no korupcijas (vidēji ES – 36 %), savukārt 21 % uzņēmumu uzskata, ka cilvēki un uzņēmumi, kas pieķerti augstāko amatpersonu kukuļošanā, tiek pienācīgi sodīti (vidēji ES – 33 %)³².

Ir sāкта nākamā Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2026.–2027. gadam sagatavošana. Iepriekšējā 2023.–2025. gada pasākumu plāna īstenošanas progresu apsprieda Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) izveidotā starpiestāžu grupa, kurā piedalījās pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji un eksperti³³. Uz šā pamata grupa izstrādā pasākumu plānu 2026.–2027. gadam, kas jāiesniedz Ministru kabinetā līdz 2025. gada novembrim³⁴. Šis īstermiņa grafiks tika atbalstīts, lai pieskaņotos Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam grafikam³⁵. KNAB arī plāno izstrādāt ilgtermiņa pretkorupcijas politikas plānošanas dokumentu laikposmam no 2028. gada, un tas tiks izstrādāts 2027. gadā saskaņā ar iepriekšējo plānu ietekmes un korupcijas riska novērtējumu³⁶. Pilsoniskās sabiedrības organizācijas pauda nožēlu, ka šāds ilgtermiņa politikas plānošanas dokuments vēl nav izstrādāts³⁷. Pilsoniskās sabiedrības organizācijas arī mudina KNAB un valdību pastiprināt informācijas sniegšanu korupcijas jomā un korupcijas novēršanas pasākumus.

Ar korupciju saistītu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšana un kriminālvajāšana tiek veikta efektīvi, bet tika paustas zināmas bažas par augsta līmeņa korupciju. 2024. gada dati liecina, ka KNAB, kā arī Iekšējās drošības birojs un Valsts robežsardze efektīvi izmeklē un nosūta kriminālvajāšanai lietas par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar korupciju³⁸. Attiecībā uz augsta līmeņa korupciju tiek izskatītas vismaz 10 lietas³⁹, un vismaz divas lietas tika pabeigtas 2024. gadā⁴⁰. Iestādes uzsvēra problēmas, kas ietekmē augsta līmeņa korupcijas lietu izmeklēšanu, tai skaitā grūtības iegūt pierādījumus no ārvalstu jurisdikcijām⁴¹. Augstākā līmeņa tiesneši norādīja, ka tiek izmeklēts maz augsta līmeņa

³² Dati no Eirobarometra speciālaptaujas Nr. 561 (2025) un Eirobarometra zibensaptaujas Nr. 557 (2025).

³³ KNAB (2025), tīmekļvietne. KNAB publicēja interaktīvu ilustrāciju, kurā izklāstīts pašreizējais stāvoklis saistībā ar valsts Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna 2023.–2025. gadam īstenošanu. Līdz 2025. gada 27. martam bija īstenotas 43 darbības, 26 darbību īstenošana turpinājās, septiņas darbības nebija īstenotas, savukārt piecu darbību īstenošanas termiņš vēl nebija pienācis.

³⁴ KNAB (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 6. un 7. lpp.

³⁵ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 13. lpp.

³⁶ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 13. lpp. Latvijas valdība, papildu rakstveida viedokļu apmaiņa pēc valsts apmeklējuma. Galīgais lēmums par nākamo politikas plānošanas periodu vēl nav pieņemts. Par termiņu lems, kad būs sācies jaunā plāna izstrādes posms.

³⁷ Latvijas apmeklējums, *Transparency International*.

³⁸ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 22. un 23. lpp. KNAB kopumā sāka 25 krimināllietas un kriminālvajāšanai nosūtīja 19 krimināllietas. Iekšējās drošības birojs 2024. gadā nosūtīja prokuratūrai piecas krimināllietas, kas saistītas ar koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem, kriminālvajāšanas ierosināšanai pret Iekšlietu ministrijas pakļautības iestāžu amatpersonām. Attiecībā uz Valsts robežsardzi 2024. gadā tika sākti 12 kriminālprocesi saistībā ar kukuļošanu pret 12 fiziskām personām un astoņas krimināllietas tika nosūtītas prokuratūrai par kukuļa došanu amatpersonai.

³⁹ Latvijas apmeklējums, Ģenerālprokuratūra. Latvijas valdība (KNAB, IDB), rakstveidā sniegta informācija, 23. un 24. lpp. KNAB (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 8. lpp. Ģenerālprokuratūra (2025), rakstveidā sniegta informācija, 2. lpp.

⁴⁰ Latvijas valdība (IDB), rakstveidā sniegta informācija, 24. lpp.

⁴¹ Latvijas apmeklējums, KNAB.

lietu⁴². Prokuratūras dienesti uzsver, ka laikposmā no 2021. gada līdz 2024. gadam nebija augsta līmeņa korupcijas lietu un ka augsta līmeņa lietās ir grūti nodrošināt koordināciju ar daudzām iesaistītajām ieinteresētajām personām, kā rezultātā tiesvedība ir ilga⁴³. Tāpat kā iepriekšējā gadā, 2024. gadā nebija nevienas EPPO izmeklēšanas par korupciju⁴⁴.

Tiek vēl vairāk stiprināts regulējums par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā. Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” tika papildus grozīts 2024. gadā. Grozījumi⁴⁵ paredz, ka valsts amatpersonas nedrīkst pieņemt lēmumus vai izdot jebkādu citu administratīvu aktu attiecībā uz laulāto divus gadus pēc laulības šķiršanas, bet attiecībā uz partneri – divus gadus pēc partnerības izbeigšanas. Ar grozījumiem ir ieviesti arī jauni aizliegumi valsts amatpersonām būt komercsabiedrību patiesajiem labuma guvējiem, kā arī jaunas prasības par valsts amatpersonas amata savienošanas atbilstības nosacījumiem un ierobežojumiem. KNAB 2024. gadā ierosināja un pabeidza ievērojamu skaitu lietu⁴⁶. Valsts līmenī ir jāveic korupcijas risku un interešu konfliktu novērtējums, metodikas izvēlē/izstrādē iesaistot ieinteresētās personas⁴⁷. 2024. gadā Valsts kanceleja, KNAB un Labklājības ministrija sāka izstrādāt ziņojuma projektu “Nogaidīšanas termiņš darbam valsts sektorā” ar mērķi pārskatīt Latvijā spēkā esošo tiesisko regulējumu un praksi un iekļaut citu valstu pieredzi⁴⁸.

Aktīvu elektroniskās deklarēšanas sistēma turpina darboties efektīvi, un ir izstrādāts automātisks deklarāciju pārbaudes rīks. 2024. gadā 89 % no Latvijā reģistrētām amatpersonām bija jāiesniedz kārtējā deklarācija par 2023. gadu⁴⁹. Vairākums aktīvu deklarāciju, kuru pārbaudi veic Valsts ieņēmumu dienests (VID), ir ticis iesniegts saskaņā ar noteikumiem⁵⁰. 2024. gadā no 54 783 iesniegtajām to amatpersonu deklarācijām, kam šāda deklarācija bija jāiesniedz par 2023. gadu, 459 gadījumos (0,7 %) tika sākta pārkāpuma procedūra un 181 no šīm sāktajām procedūrām (39 %) tika sāktas administratīvā pārkāpuma lietas vai piemērots naudas sods. Atklātie pārkāpumi bieži attiecas uz nepareizas informācijas sniegšanu par ienākumiem, veiktajiem darījumiem vai bezskaidras naudas uzkrājumiem un deklarācijas neiesniegšanu noteiktajā termiņā. Pēc automatizētās apstrādes rīka izstrādes 2024. gadā⁵¹ tika grozīts Administratīvās atbildības likums, lai VID, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi, varētu pieņemt lēmumus par lietas uzsākšanu un soda piemērošanu par administratīvo pārkāpumu, kas saistīts ar valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas

⁴² Latvijas apmeklējums, Ekonomisko lietu tiesa.

⁴³ Latvijas apmeklējums, Ģenerālprokuratūra.

⁴⁴ Eiropas Prokuratūra (2025), 2024. gada pārskats, 36. lpp. Sk. arī 2024. gada ziņojumu par tiesiskumu, Latvija, 13. lpp.

⁴⁵ 2024. gada 15. februāra grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, kas ir spēkā no 2024. gada 1. jūlija. 2024. gada 12. decembra grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, kas ir spēkā no 2025. gada 11. janvāra.

⁴⁶ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 16. un 17. lpp. Tika pabeigtas 343 nodaļu izmeklēšanas, un 55 šādas izmeklēšanas vēl turpinājās. Tika sāktas 199 administratīvo pārkāpumu lietas, un 134 lietās tika piemērots naudas sods. 16 lietās tika secināts, ka apstākļi izslēdz administratīvo atbildību. Divas lietas tika nodotas KNAB Kriminālprocesuālo izmeklēšanu pārvaldei kriminālprocesa uzsākšanai.

⁴⁷ Latvijas apmeklējums, Ārvalstu investoru padome.

⁴⁸ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 14. lpp.

⁴⁹ Uz atlikušajiem 11 % attiecas likumā noteiktie izņēmumi.

⁵⁰ Valsts ieņēmumu dienests (2025), rakstveidā sniegta informācija, 7. un 8. lpp. 2024. gadā aktīvu deklarācija bija jāiesniedz 54 783 amatpersonām, un faktiski tika saņemtas 63 608 deklarācijas.

⁵¹ Sk. jau 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu, Latvija, 14. lpp. Valsts ieņēmumu dienests (2025), turpat.

termiņa neievērošanu vai deklarācijas neiesniegšanu⁵². Turpinās sarunas par nepieciešamību grozīt tiesisko regulējumu, lai tieši noteiktu sankcijas par deklarācijas precizējuma neiesniegšanu viena mēneša laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par neatbilstību⁵³.

Saeimā tiek apsvērti deputātu ētikas noteikumu atjaunināšanu, un ir izvērtēta pašreizējo ētikas kodeksu īstenošana valsts iestādēs. Nav panākts nekāds progress saistībā ar valdības ētikas kodeksa izstrādi, kas jau kopš 2022. gada ir noteikta par mērķi⁵⁴. Tā vietā valdība pilnvaroja veikt pētījumu par pašreizējo ētikas kodeksu īstenošanu valsts iestādēs. Viens no galvenajiem pētījuma ieteikumiem ir apsvērt saskaņotu pieeju principiem, kas jāiekļauj Latvijas iestāžu ētikas kodeksā⁵⁵. Kā uzsvērts pētījumā, lai gan aptuveni 120 valsts iestāžu ir izveidojušas savu ētikas kodeksu⁵⁶, tomēr nav vienotas izpratnes par piemērojamiem principiem un to praktisko īstenošanu. 2024. gadā tika organizēti vairāki izglītojoši pasākumi par ētiku, tos organizēja arī Latvijas Valsts administrācijas skola un KNAB⁵⁷. Pašlaik tiek apsvērti grozījumi Saeimas deputātu ētikas kodeksā⁵⁸. Šīs procedūras ietvaros Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija izvērtē, vai ierosināt grozījumus konkrēti Ētikas kodeksā, pamatojoties uz pētījumiem par ētikas standartu piemērošanu citos parlamentos⁵⁹.

⁵² Grozījumi Administratīvās atbildības likuma 164. pantā. Grozītajos tiesību aktos, kas stājās spēkā 2025. gada 1. janvārī, ir noteikts, ka par administratīvu pārkāpumu – valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas termiņa neievērošanu vai šādas deklarācijas neiesniegšanu – VID var pieņemt lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietas uzsākšanu un soda piemērošanu, pamatojoties tikai uz automatisku datu apstrādi. Tomēr, lai izmantotu šādu automatizētu lēmumu pieņemšanu attiecībā uz valsts amatpersonu deklarācijām, ir nepieciešami grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, kā arī ir jāizstrādā un jāievieš tehniskais risinājums. Šīs izmaiņas tiktu īstenotas ne agrāk kā 2028./2029. gadā.

⁵³ Valsts ieņēmumu dienests (2025), rakstveidā sniegta informācija, 6. lpp. Likums “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”, 6. nodaļa, 32. pants. Pašlaik tiesību aktos ir paredzēta administratīvā atbildība valsts amatpersonām, kas noteiktajā termiņā nav iesniegušas deklarāciju (t. i., stājoties amatā, ikgadējo deklarāciju, beidzot pildīt amata pienākumus un pārtraucot darbu), par iesniegšanas procedūras neievērošanu, kā arī par nepatiesu ziņu sniegšanu deklarācijā. Tomēr administratīvā atbildība vēl nav paredzēta gadījumā, ja deklarācija netiek precizēta viena mēneša laikā pēc tam, kad pieņemts nolēmums vai lēmums saistībā ar nepatiesas informācijas norādīšanu deklarācijā (saskaņā ar likuma 25. panta 6. punktu). Ja tiek apstiprināts esošā tiesiskā regulējuma grozījums, būtu nepieciešami arī grozījumi likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”.

⁵⁴ Deklarācija par Ministru kabineta iecerēto darbību, 2022. gada 14. decembris. Ikgadējais ziņojums Saeimai par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību, 2025. gada 25. februāris. Latvijas apmeklējums, Valsts kanceleja. GRECO (2023), piektā novērtēšanas kārtā, otrais atbilstības ziņojums, Latvija, 5. un 6. lpp. Nav izstrādāti rīcības principi un standarti, kas būtu piemērojami un izpildāmi Ministru kabineta locekļiem, politiskajām amatpersonām un ārštata padomniekiem, kā arī dažādām neapmaksātu padomnieku kategorijām centrālajā valdībā.

⁵⁵ *Transparency International* / Delna “Valsts pārvaldes vērtību un ētikas prasību *ex-post* izvērtējums”, 26.2.2025., 20. lpp.

⁵⁶ Turpat, 3. un 4. lpp.

⁵⁷ Latvijas valdība (2025.a), rakstveidā sniegta informācija, 14. lpp. KNAB (2024), 15. lpp.

⁵⁸ GRECO (2021), ceturrtā novērtēšanas kārtā, otrā atbilstības ziņojuma papildinājums, Latvija, 4. lpp., ieteikums Saeimai pārskatīt un atjaunināt savu kodeksu, kā arī papildināt to ar praktiskiem pasākumiem norādījumu un konsultāciju sniegšanai Saeimai(2025), rakstveidā sniegta informācija, 2. lpp. Grozījumi Saeimas Reglamentā (reģ. Nr. 267/Lp14), kas ietver Saeimas deputātu Ētikas kodeksu, tiek izskatīti Juridiskajā komisijā.

⁵⁹ Saeima (2025), rakstveidā sniegta informācija, 2. lpp.

Ir veikti daži pasākumi attiecībā uz tiesību aktiem par lobēšanu, piemēram, izveidots vienkāršots lobiju pagaidu reģistrs⁶⁰. Lai ņemtu vērā ierosināto ES direktīvu par interešu pārstāvību trešo valstu vārdā⁶¹, joprojām turpinās īstenošanas noteikumu projekta un pastāvīgas praktiskās īstenošanas sistēmas izstrāde, un ir paziņots, ka tās darbības sākums tiks atlikts uz trim gadiem līdz 2028. gada 1. septembrim⁶². Kad sistēma pilnībā darbosies, īstenošanas noteikumu projektā būs paredzēts plašs informācijas apjoms, kas jāziņo un kam jābūt publiski pieejamam, tai skaitā interešu pārstāvības darbības apraksts, ietverot tās formu, attiecīgo publisko lēmumu un vēlamu rezultātu. Pastāvīgajai sistēmai būs divas daļas: interešu pārstāvības reģistrs, kurā ir interešu pārstāvju saraksts, un sistēma interešu pārstāvības deklarēšanai attiecībā uz ziņojamo darbību. No 2025. gada septembra līdz 2028. gada septembrim darbosies vienkāršota pagaidu sistēma, kas paredz tikai vienkāršotu interešu pārstāvju sarakstu, bet ļauj valsts iestādēm izvēlēties, kādā mērā savā tīmekļvietnē atklāt papildu informāciju par tikšanās reizēm⁶³. Nepieciešamība paredzēt administratīvo atbildību un sankcijas par prasību neievērošanu tiks novērtēta tikai pēc tam, kad būs pilnībā ieviests pastāvīgais reģistrs un deklarēšanas sistēma⁶⁴. Tā kā sagatavošanas darbs interešu pārstāvības reģistru pilnīgai ieviešanai ir ievērojami pāvirzījies uz priekšu, ir panākts zināms progress 2024. gada ziņojuma par tiesiskumu ieteikuma izpildē, taču vienkāršotā pagaidu sistēma būs jāstiprina un skaidri jādefinē⁶⁵.

Ar grozījumiem noteikumos par politisko partiju finansēšanu pastiprinātas noteikumos par kriminālatbildību paredzētās normas attiecībā uz nelikumīgu finansēšanu. 2024. gadā tika pieņemti grozījumi Krimināllikumā, ar kuriem kriminālatbildības sliekšni par politisko partiju nelikumīgu finansēšanu⁶⁶ samazināja no 50 līdz 10 valsts minimālajām mēnešalgām. Saskaņā ar KNAB sniegto informāciju šis 50 mēnešalgu sliekšnis bija pārāk augsts un neļāva atsevišķas personas saukt pie atbildības par politisko partiju nelikumīgu finansēšanu⁶⁷. 2025. gada 1. janvārī stājās spēkā Administratīvās atbildības likuma grozījumi, ar kuriem līdz trim gadiem pagarināts noilguma termiņš administratīvā procesa uzsākšanai par politisko partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem. Eksperti, valsts iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas ir vienisprātis, ka politisko partiju finansēšanas

⁶⁰ 2024. gada ziņojumā par tiesiskumu Latvijai tika ieteikts “turpināt strādāt pie tiesību akta par lobēšanu efektīvas īstenošanas, t. sk. izveidot īpašu lobiju reģistru”.

⁶¹ COM/2023/637 final. Latvijas apmeklējums, Tieslietu ministrija. Latvijas valdība (2025.f), rakstveidā sniegta informācija, 1. lpp.

⁶² 2024. gada ziņojums par tiesiskumu, Latvija, 15. lpp. – tā darbību bija paredzēts sākt 2025. gada 1. septembrī.

⁶³ Tieslietu ministrija (2025), rakstveidā sniegta informācija, 1.–3. lpp.

⁶⁴ Saskaņā ar Interešu pārstāvības atklātības likuma pārejas noteikumu 4. punktu Ministru kabinets savā 2025. gada darbības ziņojumā izvērtē nepieciešamību paredzēt administratīvo atbildību un sankcijas par prasību neievērošanu.

⁶⁵ Pagaidām joprojām nav skaidrs informācijas apjoms, kas jāsniedz pagaidu sistēmā, un pagaidu sistēmā nav paredzēta ziņošanas sistēma par interešu pārstāvības darbībām vai obligāta ziņošana valsts iestāžu tīmekļvietnē par tikšanās reizēm ar interešu pārstāvjiem. Tajā nav pietiekami ņemti vērā starptautiskie pārredzamības standarti (tai skaitā, piemēram, ESAO principi attiecībā uz lobēšanas un ietekmes pārredzamību un integritāti: OECD/LEGAL/0379, Padomes Ieteikums par lobēšanas un ietekmes pārredzamību un integritāti). Latvijas apmeklējums, *Transparency International* / Delna un Ārvalstu investoru padome Latvijā. Ieinteresētās personas arī ziņoja, ka pagaidu sistēma nav pietiekama, lai nodrošinātu pārredzamību, un ka pastāv nevienlīdzīgas attieksmes pret uzņēmumiem risks.

⁶⁶ 2024. gada 26. septembra grozījumi Krimināllikumā stājās spēkā 2024. gada 22. oktobrī.

⁶⁷ Latvijas valdība (2025), rakstveidā sniegta informācija, 21. lpp. Latvijas apmeklējums, KNAB. Latvijas Sabiedriskais medijs (2024).

regulējums ir stabils un tam nav vajadzīgi turpmāki grozījumi⁶⁸. Attiecībā uz noteikumu praktisko piemērošanu eksperti un Saeima konstatēja nepieciešamību stiprināt KNAB spējas šajā jomā⁶⁹, arī izmantojot zvērinātus revidentus.

Valdība plāno izvērtēt, kā tiek īstenoti tiesību akti par trauksmes cēlēju aizsardzību, un pēc tam veikt attiecīgus grozījumus. Trauksmes cēlēju ziņojumu skaits 2024. gadā saglabājās salīdzinoši stabils⁷⁰. No 2026. gada trauksmes cēlēju galvenais kontaktpunkts tiks pārcelts uz KNAB⁷¹. Praksē atbilstoši pašreizējai institucionālajai sistēmai vairāk nekā 40 citas valsts pārvaldes iestādes saņem trauksmes cēlēju ziņojumus, izmantojot savus kontaktpunktus un procedūras. 2024. gadā Valsts kancelejas vadībā, apspriežoties ar citām iestādēm, tika izvērtēts Trauksmes celšanas likums par laikposmu no 2019. gada 1. maija līdz 2024. gada 1. aprīlim⁷². Valsts kancelejas ziņojumā tika konstatēti daži trūkumi attiecībā uz trauksmes cēlējiem nepieciešamajiem aizsardzības pasākumiem⁷³. Pilsoniskā sabiedrība uzsvēra, ka pašvaldību līmenī ir pastiprinājušies trūkumi saistībā ar trauksmes cēlēju konfidencialitātes un pienācīgas aizsardzības nodrošināšanu, un tas tika atzīts par nozīmīgu atturošu faktoru⁷⁴. Izvērtējuma ziņojuma rezultātā valdība plāno 2025. gadā iesniegt grozījumus Trauksmes celšanas likumā⁷⁵.

Tiek veiktas reformas, lai risinātu problēmas saistībā ar publisko iepirkumu, tomēr šajā joma joprojām pastāv augsts korupcijas risks. Uzņēmumu attieksme pret korupciju ES liecina, ka 27 % uzņēmumu Latvijā (vidēji ES – 25 %) uzskata, ka pēdējo trīs gadu laikā korupcija praktiski nav ļāvusi viņiem uzvarēt publiskā iepirkuma konkursā vai saņemt publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesības⁷⁶. 35 % uzņēmumu uzskata, ka publisko iepirkumu pārskatīšanas struktūras (Iepirkumu uzraudzības biroja) neatkarības līmenis ir ļoti augsts vai diezgan augsts⁷⁷. Vienotā tirgus un konkurētspējas rādītāju pārskatā par piekļuvi publiskajam iepirkumam Latvijā ir ziņots, ka 2023. gadā 28 % gadījumu ir saņemts tikai viens piedāvājums (vidēji ES – 29 %). Ierobežota konkurence un aizliegtas vienošanās starp pretendentiem joprojām ir galvenā publiskā iepirkuma problēma Latvijā⁷⁸. Augsts risks īpaši

⁶⁸ Latvijas apmeklējums, KNAB un *Transparency International* / Delna. ESAO Publiskās integritātes rādītāji, lobēšanas pārrēķināšanas, interešu konfliktu un politiskā finansējuma tiesiskais regulējums.

⁶⁹ Latvijas apmeklējums, Saeima. ESAO Publiskās integritātes rādītāji, Politiskā finansējuma aizsardzības pasākumi praksē – politisko partiju un vēlēšanu kampaņu finansēšanas uzraudzības un novēršanas mehānismu lietotājs.

⁷⁰ Latvijas valdība (2025), rakstveidā sniegta informācija, 17.–18. lpp. KNAB 2024. gadā saņēma 60 sūdzības (salīdzinājumā ar 55 sūdzībām 2022. gadā un 52 sūdzībām 2023. gadā), un 22 no tām tika atzītas par trauksmes celšanas gadījumu. KNAB, Pārskats par 2024. gadu, 17. un 18. lpp.

⁷¹ Latvijas apmeklējums, KNAB. Latvijas valdība (2025), rakstveidā sniegta informācija, 17. lpp.

⁷² Valsts kanceleja, informatīvs ziņojums “Trauksmes celšanas likuma īstenošanas *ex-post* izvērtējums”, 2024. gads.

⁷³ Tas ietver tādas kompetentās iestādes trūkumu, pie kuras vērsties gadījumā, ja trauksmes celšanas kontaktpunkts iestādēs pārkāpj procedūru, nepietiekamu trauksmes cēlēju aizsardzību pret negatīvām sekām, nepietiekamus preventīvās aizsardzības pasākumus praksē, problēmas ar konfidencialitātes nodrošināšanu un apmācību trūkumu trauksmes celšanas kontaktpunktu darbiniekiem.

⁷⁴ Latvijas apmeklējums, *Transparency International*.

⁷⁵ Latvijas valdība (2025), rakstveidā sniegta informācija, 17. lpp.

⁷⁶ Eiropas barometra zibensaptauja Nr. 557 par uzņēmumu attieksmi pret korupciju ES (2025). Tas ir par 2 procentpunktiem vairāk nekā ES vidējais rādītājs.

⁷⁷ 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 59. attēls.

⁷⁸ Latvijas valdība (2025), rakstveidā sniegta informācija, 24. lpp. Finanšu ministrija (2025), rakstveidā sniegta informācija, 2. lpp. Latvijas apmeklējums, KNAB *Transparency International* / Delna un Ārvalstu investoru padome Latvijā. Publisko iepirkumu birojs, administratīvo pārkāpumu statistika par 2024. gadu. 2024. gadā KNAB sāka piecas krimināllietas par publisko iepirkumu, savukārt Finanšu ministrijā tika

tika konstatēts atjaunīgās enerģijas, ēku un pašvaldību publiskā iepirkuma procedūrās⁷⁹. Valsts kontrole ieteica centralizēt publiskā iepirkuma personālu un procedūras, lai tādējādi uzlabotu spējas, palielinātu algas un samazinātu ietekmes vai pārejas uz privāto sektoru risku⁸⁰. Tā rezultātā attiecīgās izmaiņas jau ir tikušas ieviestas Iekšlietu ministrijā⁸¹. Saeima 2024. gada septembrī noraidīja Kriminālkodeksa grozījumus, kuru mērķis ir noteikt kriminālatbildību par aizliegtu vienošanos starp pretendentiem publiskajā iepirkumā, lai gan šos grozījumus atbalstīja Ģenerālprokuratūra⁸². 2024. gada 12. decembra grozījumi likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"⁸³ cita starpā paredz, ka valdes locekļa amats valstij piederošā uzņēmumā vairs nav savienojams ar publiskas struktūras vadītāja, tā vietnieka vai ierēdņa pienākumu pildīšanu, – šo ierobežojumu atbalstīja ieguldītāji⁸⁴. Publisko iepirkumu likumā vēl nav ieviesti turpmākie grozījumi, kas nodrošinātu iepirkumu komisijas locekļu un pretendentu interešu konflikta elektronisku pārbaudi, sinhronizējot fizisko personu un uzņēmumu valsts reģistru datus un Valsts ieņēmumu dienesta savāktos datus⁸⁵.

III. MEDIJU PLURĀLISMS UN MEDIJU BRĪVĪBA

Audiovizuālo mediju pakalpojumu regulators turpina darboties neatkarīgi. Latvijas Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) ir audiovizuālās jomas regulators, kurā ir pieci locekļi⁸⁶, ko uz piecu gadu periodu ievēl Saeima. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā⁸⁷ ir paredzēti nosacījumi NEPLP locekļu iecelšanai amatā un pilnvaru izbeigšanai vai Saeimas īstenotai atbrīvošanai no amata. 2024. gadā NEPLP uzraudzības nodaļā sāka strādāt vēl divi darbinieki⁸⁸. Papildus elektronisko mediju tirgus uzraudzībai NEPLP izstrādā valsts stratēģiju šīs nozares attīstībai, kuras jaunākā redakcija aptver laikposmu no 2023. gada līdz 2027. gadam⁸⁹. To konsultē Sabiedriskā konsultatīvā padome, kuras sastāvā ir pārstāvji no organizācijām, kas darbojas mediju, izglītības, kultūras, zinātnes un cilvēktiesību jomā. 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instrumenta (MPM)

saņemtas 416 sūdzības un pieņemti 292 lēmumi. IDB 2024. gadā pabeidza izmeklēšanu vienā lietā par nelikumīgi iepriekš apspriestiem noteikumiem un specifikāciju. Iepirkumu uzraudzības birojs regulāri uztur un atjaunina informāciju par atbildību par noteikumu pārkāpumiem (pieejama vietnē: <https://www.iub.gov.lv/lv/administrativo-parkapumu-dati>).

⁷⁹ Latvijas apmeklējums, Ārvalstu investoru padome Latvijā un *Transparency International* / Delna. KNAB (2025) "Korupcijas risku analīze Latvijas pašvaldību būvvaldēs: stratēģiskās analīzes ziņojuma kopsavilkums".

⁸⁰ Latvijas apmeklējums, Valsts kontrole. Valsts kontrole "Iekšlietu nozares publisko iepirkumu efektivitāte", 2024. gada 8. novembris.

⁸¹ Latvija (2025), rakstveidā sniegta papildu informācija. Tika izveidotas procedūras kopīga iepirkuma veikšanai nozarē un kopā ar citu ministriju pakļautības iestādēm, Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs kļuva par centralizēto iepirkuma iestādi, un tika paplašināts centralizēti iepērkamo preču un pakalpojumu saraksts.

⁸² *Via Baltica* (2024). Latvijas apmeklējums, Ārvalstu investoru padome Latvijā.

⁸³ Turpat. Grozījumi paredz jaunas prasības par valsts amatpersonas amata savienošanas atbilstības nosacījumiem un ierobežojumiem.

⁸⁴ Latvijas apmeklējums, Ārvalstu investoru padome Latvijā.

⁸⁵ Finanšu ministrija (2025), rakstveidā sniegta informācija, 1. un 2. lpp.

⁸⁶ Samazinājums salīdzinājumā ar deviņiem locekļiem tās iepriekšējā sastāvā, kurā katrs loceklis pārstāvēja politisku partiju.

⁸⁷ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 56. pants.

⁸⁸ No NEPLP saņemtā informācija saistībā ar Latvijas apmeklējumu.

⁸⁹ <https://www.neplp.lv/lv/media/5421/download?attachment>.

rezultāts liecina, ka mediju regulatoru neatkarības un efektivitātes apdraudējuma risks ir ļoti zems (10 %) ⁹⁰.

Ir pieejami pašregulācijas mehānismi, bet to efektīva piemērošana ir ierobežota. Latvijas Mediju ētikas padome, kas pārstāv 90 % ⁹¹ mediju uzņēmumu un ko atbalsta Kultūras ministrija, izskata sūdzības par mediju pieļautiem ētikas pārkāpumiem un sniedz atzinumu mediju brīvības vai vārda brīvības ierobežošanas gadījumā. Tā var arī paust viedokli par jautājumiem, kas saistīti ar draudiem medijiem vai to ietekmēšanu, mediju nozares stāvokļa pasliktināšanos, redakcionālo autonomiju un neatkarību ⁹². Latvijas Žurnālistu asociācija, Latvijas Žurnālistu savienība un Reklāmas asociācija ir atbildīgas arī par profesionālo ētikas kodeksu popularizēšanu un aizstāvību. Saskaņā ar 2025. gada *MPM* pašregulāciju uzskata par daļēji efektīvu, jo ētikas kodeksi bieži vien ir deklaratīvi un bez atbilstības mehānismiem ⁹³.

Sabiedriskie mediji saglabā savu neatkarību, izmantojot vispāratzītus aizsardzības pasākumus. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (SEPLP) pārrauga sabiedriskos medijus, lai nodrošinātu to redakcionālo neatkarību. Tai ir trīs locekļi, ko apstiprina Saeima, un tā darbojas neatkarīgi saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumu ⁹⁴, kurā paredzētas konkrētas garantijas tās neatkarībai ⁹⁵. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome ir atbildīga par sabiedrisko mediju ētikas kodeksa pārraudzību. Saskaņā ar 2025. gada *MPM* “sabiedrisko mediju neatkarība” joprojām ir stabila un ar zemu risku (24 %) ⁹⁶.

Tika apvienoti sabiedriskie mediji “Latvijas Televīzija” un “Latvijas Radio”. Apvienošanās stājās spēkā 2025. gada 1. janvārī, un tika izveidots jauns uzņēmums “Latvijas Sabiedriskais medijs”. Jauna padome piecu locekļu sastāvā, kas 2024. gada novembrī iecelti saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumu, galveno uzmanību pievērsīs kopīgas jaunas administratīvās un finansiālās struktūras izveidei. Tā arī iecels jaunu galveno redaktoru, kuru apstiprinās SEPLP, bet kuram būtu jāpaliek pilnīgi neatkarīgam. Mediju politikas pamatnostādņu 2024.–2027. gadam mērķis ir nodrošināt sabiedrisko mediju attīstību, saskaņojot to finansējuma līmeņus ar Eiropas vidējiem rādītājiem, un izveidot paredzamāku un pārredzamāku finansēšanas modeli. Latvijas sabiedriskie mediji darbojas ārpus reklāmas tirgus, un tos finansēs no valsts budžeta 0,13 % apmērā no IKP 2025. un 2026. gadā saskaņā ar principu, ka finansējums nevar būt mazāks kā iepriekšējā gadā. Finansējuma līmenis tiks atkārtoti novērtēts, ņemot vērā Eiropas Mediju brīvības akta piemērošanu ⁹⁷. Finanšu resursu palielinājums būs vērsts uz pētnieciskās žurnālistikas veicināšanu un digitālās pārveides procesa nodrošināšanu ⁹⁸, lai sasniegtu plašāku auditoriju, tai skaitā jauniešus un mazākumtautības Latvijā. Latvijas sabiedriskajiem medijiem ir labi funkcionējoša pašregulācijas sistēma ar redakcionālām pamatnostādnēm, ētikas

⁹⁰ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, Latvija, 11. lpp.

⁹¹ Latvijas apmeklējums, Kultūras ministrija.

⁹² Latvijas apmeklējums, NEPLP.

⁹³ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, Latvija, 10. lpp.

⁹⁴ Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums, pieņemts 2020. gada 19. novembrī.

⁹⁵ Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 12. un 13. pants.

⁹⁶ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, Latvija, 24. lpp.

⁹⁷ Latvijas apmeklējums, SEPLP.

⁹⁸ Latvijas apmeklējums, LSM.

kodeksu, iekšēju kvalitātes pārvaldību un vienu ombudu⁹⁹, kuram klausītāji/skatītāji var iesniegt sūdzības.

Grozījumi Preses likumā padarīs par obligātu plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu sniedzēju reģistrāciju un informācijas sniegšanu par patiesajiem labuma guvējiem. Likumā “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem¹⁰⁰” (turpmāk – “Preses likums”) Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistram ir noteikts pienākums reģistrēt masu informācijas līdzekļus tā uzturētajā Masu informācijas līdzekļu reģistrā¹⁰¹. Reģistrācija tiek veikta pēc pieteikuma iesniegšanas, un netiek veikta uzraudzība vai datu pārbaude, tāpēc reģistra dati nav pilnīgi un aktuāli¹⁰². Ņemot vērā EMBA prasības attiecībā uz valsts plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību datubāzu izveidi, Kultūras ministrija izstrādā grozījumus Preses likumā, kas noteiks, ka masu informācijas līdzekļu pakalpojumu sniedzēju un to pakalpojumu reģistrācija būs obligāta. Elektronisko masu mediju pakalpojumu sniedzējiem informācija par patiesajiem labuma guvējiem un jebkādām šādu labuma guvēju izmaiņām ir jāsniedz NEPLP, tomēr šī padome nav atbildīga par presi un tiešsaistes ziņu portāliem. Mediju politikas pamatnostādņēs 2024.–2027. gadam ir iekļauta rīcība, lai uzlabotu informāciju par mediju īpašumtiesībām. Mediju koncentrācijas noteikumi nav mainījušies, tomēr ir vajadzīgi grozījumi attiecībā uz mediju tirgus koncentrācijas novērtēšanu. NEPLP nav visaptveroša priekšstats par tirgu, jo tā vāc datus tikai par elektronisko mediju tirgu, nevis par presi. 2025. gada MPM ir stabils un ar vidēju risku (40 %) attiecībā uz mediju īpašumtiesību pārredzamību¹⁰³.

Informācijas atklātības likums garantē tiesības piekļūt valsts iestāžu rīcībā esošajai informācijai. Piekļuvi informācijai garantē arī likums “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, kurā noteiktas preses tiesības piekļūt valsts iestāžu un sabiedrisko organizāciju rīcībā esošajai informācijai¹⁰⁴. Latvija ir ratificējusi Eiropas Padomes Konvenciju par piekļuvi oficiāliem dokumentiem¹⁰⁵. Lai gan 2025. gada MPM ir atsauce uz dažām situācijām, kad valsts iestādes nav sniegušas informāciju, atbildot uz pieprasījumiem, kuru pamatā ir tiesību akti par informācijas brīvību, tiek uzskatīts, ka tiesību uz informāciju aizsardzība ir zema riska joma¹⁰⁶.

Žurnālistu profesionālā vide kopumā joprojām ir droša, taču ir vērojama tiešsaistes vides pasliktināšanās. Žurnālistu un mediju speciālistu drošības stiprināšana ir prioritāte valdības Mediju politikas pamatnostādņēs 2024.–2027. gadam. Kultūras ministrija 2024. gada pavasarī izveidoja daudzu ieinteresēto personu darba grupu, lai izstrādātu rīcības plānu žurnālistu un citu mediju speciālistu drošībai Latvijā, un pasūtīja pētījumu, kurā tika ierosināti priekšlikumi situācijas uzlabošanai, t. sk. regulatīvās izmaiņas, piemēram, Direktīvas par stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību novēršanu transponēšana¹⁰⁷. 2024. gada decembrī LŽA arī paziņoja par t. s. “trauksmes pogu” – sistēmu, kas paredzēta, lai žurnālisti

⁹⁹ Latvijas apmeklējums, LSM; ENNHRI (2025), 295.–296. lpp.

¹⁰⁰ 1990. gada 20. decembra likums “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”.

¹⁰¹ Reģistrētā informācija par masu medijiem ietver arī informāciju par masu medija īpašnieku (dibinātāju) un izdevēju (gan juridiskām, gan fiziskām personām).

¹⁰² NEPLP (2025), rakstveidā sniegta informācija, 15. lpp.

¹⁰³ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, Latvija, 17. lpp.

¹⁰⁴ 1990. gada 20. decembra likums “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”.

¹⁰⁵ Eiropas Padomes Konvencija par piekļuvi oficiāliem dokumentiem (CETS Nr. 205), ko sauc arī par Trumšes konvenciju, stājās spēkā 2020. gada 1. decembrī.

¹⁰⁶ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, Latvija, 13. lpp.

¹⁰⁷ Latvijas Žurnālistu asociācija (LŽA) uzvarēja konkursā par Eiropas Padomes valsts kontaktpunktu kampaņu “Journalists Matter”.

varētu ātri un viegli ziņot par jebkāda veida vardarbību. Lai gan žurnālisti Latvijā strādā galvenokārt labvēlīgos apstākļos, viņi ziņo par apstākļu pasliktināšanos tiešsaistes vidē¹⁰⁸. Šī problēma īpaši ietekmē žurnālistes¹⁰⁹, kā arī žurnālistus, kas strādā sabiedriskajos medijos¹¹⁰. Saskaņā ar ieinteresēto personu norādīto tiešsaistes vietņu sadarbība ar tiesībsardzības iestādēm šīs problēmas risināšanai ne vienmēr ir efektīva¹¹¹, un daži žurnālisti pauda neuzticēšanos sadarbības mehānismam, kas izveidots ar 2020. gada sadarbības memorandu starp policiju un divām žurnālistu apvienībām¹¹², un šajā ziņā norādīja uz efektīvas policijas rīcības trūkumu¹¹³. 2025. gada maijā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) pieprasīja Latvijas ziņu aģentūrai LETA un Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centram Re:Baltica sniegt paskaidrojumus par saturu, kas publicēts par 7. jūnija pašvaldību vēlēšanām¹¹⁴. Kopš 2024. gada ziņojuma par tiesiskumu publicēšanas Eiropas Padomes Žurnālistikas un žurnālistu drošības aizsardzības veicināšanas platforma reģistrēja šo gadījumu kā vienīgo jauno brīdinājumu to darbību kategorijā, kurām ir ierobežojoša ietekme uz mediju brīvību¹¹⁵. Tas pats brīdinājums tika publicēts platformā *Mapping Media Freedom*. 2025. gada *MPM* rādītājs attiecībā uz žurnālistikas profesiju, standartiem un aizsardzību joprojām ir stabils un vidēja līdz zema riska (44 %) ¹¹⁶.

IV. CITI INSTITUCIONĀLI JAUTĀJUMI SAISTĪBĀ AR LĪDZVARA UN ATSVARA SISTĒMU

Mazāk nekā pusei Latvijā aptaujāto uzņēmumu ir augsts pārliecības līmenis saistībā ar investīciju aizsardzības efektivitāti. 37 % uzņēmumu ir ļoti vai diezgan pārliecināti, ka investīcijas aizsargā tiesību akti un tiesas¹¹⁷. Galvenie iemesli, kāpēc uzņēmumi nav pārliecināti, ir biežās izmaiņas tiesību aktos vai bažas par likumdošanas procesa kvalitāti¹¹⁸. 37 % uzskata, ka valsts konkurences iestādes (Konkurences padomes) neatkarības līmenis ir ļoti augsts vai diezgan augsts¹¹⁹. Ārvalstu investori uzskata, ka dažas norises negatīvi ietekmē darījumdarbības vidi, piemēram, rīcība liela mēroga publisko iepirkumu līgumu gadījumā¹²⁰. Pēc tam, kad iepriekšējais Konkurences padomes priekšsēdētājs atkāpās no amata un nākamo pagaidu vadītāju iecēla bez skaidras atlases procedūras, Konkurences likuma grozījumu projekts tika apspriests ar vairākām institūcijām. Grozījumi ļautu ekonomikas ministram iecelt pagaidu priekšsēdētāju un Padomes locekļus līdz brīdim, kad tiek iecelti pastāvīgie locekļi. KNAB, *FICIL*, Valsts kanceleja un Konkurences padome ir iebilduši pret šīm

¹⁰⁸ Latvijas apmeklējums, Latvijas Žurnālistu asociācija.

¹⁰⁹ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, 15. lpp.

¹¹⁰ Latvijas apmeklējums, Latvijas Žurnālistu asociācija un Latvijas Sabiedriskais medijs.

¹¹¹ Latvijas Pilsniskā alianse (2025), rakstveidā sniegta informācija, 17. lpp.; Latvijas apmeklējums, Latvijas Žurnālistu asociācija.

¹¹² Latvijas apmeklējums, Latvijas Žurnālistu asociācija.

¹¹³ Valsts policija norādīja, ka pirms katra sabiedriskā pasākuma vai protesta tiek veikts iespējamo sabiedriskās kārtības un drošības apdraudējuma risku novērtējums, kas ļauj pievērst lielāku uzmanību žurnālistu apdraudējumam un veikt pasākumus, lai nodrošinātu personisko un sabiedrisko drošību.

¹¹⁴ KNAB pieprasīja precīzu informāciju par redakcionāliem procesiem, piemēram, minēto politisko partiju, intervējamo personu un pilsētu atlases kritērijiem, redakcionālo un publicēšanas darbu koordinējošās personas vārdu un uzvārdu vai satura finansējuma avotu. Re:Baltica tika jautāts arī par tā turpmāko publikāciju plāniem.

¹¹⁵ Eiropas Padomes Žurnālistikas un žurnālistu drošības aizsardzības veicināšanas platforma, Latvija.

¹¹⁶ 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments, 11. lpp.

¹¹⁷ 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 54. attēls.

¹¹⁸ 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 55. attēls.

¹¹⁹ 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā, 60. attēls. 21 % aptaujāto investoru uzskata, ka tiesu sistēmas kvalitāte, efektivitāte vai neatkarība ir iemesls, kāpēc nav pārliecības par investīciju aizsardzību.

¹²⁰ Latvijas apmeklējums, *FICIL*.

izmaiņām, jo pastāv bažas par pārredzamību un politisko ietekmi¹²¹. Pirmās instances un apelācijas instances tiesas izskata iestāžu pieņemtos lēmumus pēc būtības.

2025. gada 1. janvārī Latvijā izpildi gaidīja deviņi Eiropas Cilvēktiesību tiesas pieņemti spriedumi pamatlietās – par vienu vairāk nekā iepriekšējā gadā¹²². Tajā laikā Latvijā pēdējo 10 gadu laikā izpildīto spriedumu pamatlietās īpatsvars bija 79 % (salīdzinājumā ar 83 % 2024. gadā; 21 % vēl nebija izpildīti) un vidējais spriedumu neizpildes laiks bija 1 gads un 3 mēneši (salīdzinājumā ar 1 gadu un 9 mēnešiem 2024. gadā)¹²³. Senākais spriedums pamatlietā, kas nav izpildīts jau trīs gadus, attiecas uz prasītāju tiesību uz īpašuma netraucētu izmantošanu neievērošanu saistībā ar nespēju izmantot savu īpašumu vai piekļūt tam kopš 2005. gada beigām, kad to patvaļīgi noteica par ūdensapgādes aizsardzības zonu bez jebkādas kompensācijas vai cita zemes gabala piešķiršanas prasītājiem¹²⁴. Attiecībā uz maksājumu termiņu ievērošanu 2024. gada 31. decembrī bija divas lietas, kurām gaidīja maksājumu apstiprinājumu (salīdzinājumā ar 0 lietu 2023. gadā)¹²⁵. 2025. gada 16. jūnijā vēl neizpildīto spriedumu pamatlietās skaits bija samazinājies līdz astoņiem¹²⁶.

Pilsoniskās sabiedrības darbības apstākļi joprojām kopumā ir atvērti un stabili. Pilsoniskā telpa Latvijā joprojām tiek uzskatīta par atvērtu¹²⁷. Grozījumi Biedrību un nodibinājumu likumā atvieglo pilsoniskās sabiedrības organizāciju ikdienas darbību, piemēram, sekmējot tiešsaistes sanāksmes¹²⁸. Pilsoniskās sabiedrības organizācijas Latvijā nav pilnībā apmierinātas ar valsts noteikumiem, kas reglamentē valsts līdzekļu, t. sk. ES struktūrfondu līdzekļu, pārvaldību, un pauž bažas par to, kā tiek ņemtas vērā sabiedrības intereses¹²⁹. Finanšu ministrija 2024. gadā plānoja visām biedrībām un nodibinājumiem bez “sabiedriskā labuma statusa” piemērot uzņēmumu ienākuma nodokli, lai cīnītos pret šādu juridisko personu formu ļaunprātīgu izmantošanu. Tas būtu ietekmējis daudzas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kurām bieži vien nav šāda statusa. Pēc pilsoniskās sabiedrības organizāciju iebildumiem plānu īstenošana netika turpināta¹³⁰.

¹²¹ Konkurences padome (2025).

¹²² Uzraudzības procesa skaidrojumu sk. Eiropas Padomes tīmekļvietnē <https://www.coe.int/en/web/execution/the-supervision-process>.

¹²³ Visus skaitļus ir aprēķinājis Eiropas Izpildes tīkls (EIT), pamatojoties uz to lietu skaitu, kurās spriedums nebija izpildīts līdz pārskata gada beigu datumam, proti, 2025. gada 1. janvārim. EIT (2025), rakstveidā sniegta informācija, 5. un 6. lpp.

¹²⁴ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2021. gada 21. septembra spriedums, pieteikums Nr. 73105/12, Bērziņš u. c. pret Latviju, vēl nav izpildīts kopš 2021. gada.

¹²⁵ Eiropas Padome (2025), 157. lpp.

¹²⁶ Dati saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas tiešsaistes datubāzi (HUDOC).

¹²⁷ *Civicus* piešķirtais reitings Latvijai. Reitings tiek iedalīti šādās piecās kategorijās: atvērta, ierobežota, traucēta, apspiesta un noslēgta.

¹²⁸ Latvijas Pilsoniskā alianse (2025a), rakstveidā sniegta informācija, 16. lpp., un Latvijas Pilsoniskā alianse (2025b), 8. lpp.

¹²⁹ Latvijas Pilsoniskā alianse (2025), rakstveidā sniegta informācija, 18. lpp.

¹³⁰ Latvijas Pilsoniskā alianse (2025), rakstveidā sniegta informācija, 18. lpp., un Latvijas apmeklējums, Latvijas Pilsoniskā alianse.

I pielikums. Avotu saraksts alfabētiskā secībā*

* To iesūtīto dokumentu saraksts, kas saņemti saistībā ar 2024. gada ziņojuma par tiesiskumu apspriešanu, ir pieejams šeit: https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation_lv.

Civicus Monitor, Tracking Civic Space, Latvija, <https://monitor.civicus.org/country/latvia/>.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2021. gada 21. septembra spriedums (2021), pieteikums Nr. 73105/12, Bērziņš u. c. pret Latviju.

Eiropas Komisija (2023.a), Priekšlikums, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko izveido saskaņotas prasības iekšējā tirgū attiecībā uz trešo valstu vārdā veiktas interešu pārstāvības pārrēķināšanu un groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (COM/2023/637 final).

Eiropas Komisija (2023.b), Vienotā tirgus un konkurētspējas rezultātu pārskats.

Eiropas Komisija (2024), 2024. gada ziņojums par tiesiskumu, valstu sadaļa – tiesiskuma situācija Latvijā.

Eiropas Komisija (2025.a), 2025. gada ES rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

Eiropas Komisija (2025.b), Eiropabarometra zibensaptauja Nr. 554, "Valsts tiesu sistēmas neatkarības vērtējums ES iedzīvotāju vidū".

Eiropas Komisija (2025.c), Eiropabarometra zibensaptauja Nr. 555, "Valsts tiesu sistēmas neatkarības vērtējums ES uzņēmumu vidū".

Eiropas Komisija (2025.d), Eiropabarometra zibensaptauja Nr. 557, "Uzņēmumu attieksme pret korupciju ES".

Eiropas Komisija (2025.e), Eiropabarometra speciālsaptauja Nr. 561, "Pilsoņu attieksme pret korupciju ES".

Eiropas Komisija (2025.f), Latvijas atveseļošanas un noturības plāns, https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages/latvias-recovery-and-resilience-plan_lv

Eiropas Prokuratūra (2025), 2024. gada pārskats.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO), Padomes Ieteikums par lobēšanas un ietekmes pārrēķināšanu un integritāti, OECD/LEGAL/0379.

ESAO Publiskās integritātes rādītāji, tīmekļvietne, <https://oecd-public-integrity-indicators.org/>.

GRECO (2023), piektā novērtēšanas kārtā, otrais atbilstības ziņojums, Latvija.

Iepirkumu uzraudzības birojs (2025), Iepirkumu apstrīdēšana, <https://www.iub.gov.lv/lv/pakalpojumi/publisko-iepirkumu-apstridesana>.

KNAB (2025.a), rakstveidā sniegta informācija 2025. gada ziņojumam par tiesiskumu.

KNAB (2025.b), rakstveidā sniegta papildu informācija 2025. gada ziņojumam par tiesiskumu.

KNAB (2025.c), 2024. gada pārskats.

KNAB (2025.d), "Korupcijas risku analīze Latvijas pašvaldību būvvaldēs: stratēģiskās analīzes ziņojuma kopsavilkums" (pieejams lejupielādei KNAB tīmekļvietnē: <https://www.knab.gov.lv/lv/jaunums/knab-analize-norada-uz-augstiem-korupcijas-riskiem-buvinspektoru-darbiba>).

KNAB (2025.e), KNAB nodrošina iespēju sabiedrībai sekot līdzi Korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plāna izpildei, <https://www.knab.gov.lv/lv/jaunums/knab-nodrosina-iespeju-sabiedribai-sekot-lidzi-korupcijas-noversanas-un-apkarosanas-pasakumu-plana-izpildei#korupcijas-noversanas-un-apkarosanas-pasakuma-plana-2023-2025-gadam-izpildes-vizualizacija>.

Konkurences padome (2025), paziņojums presei, "Konkurences padomes priekšsēdētāja p. i. amata pienākumus pildīs Ieva Šmite", 2025. gada 16. janvāris, <https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/konkurences-padomes-priekssedetaja-pi-amata-pienakumus-pildis-ieva-smite>.

Konkurences padome, tīmekļvietne <https://www.kp.gov.lv/lv>.

Latvijas Pilsoniskā alianse (2025), *rakstveidā sniegta informācija 2025. gada ziņojumam par tiesiskumu*.

Latvijas Pilsoniskā alianse (2025), *rakstveidā sniegta papildu informācija 2025. gada ziņojumam par tiesiskumu*.

Latvijas Sabiedriskais medijs (2024), Latvijas politiskā partija atkal saskaras ar apgalvojumiem par nelikumīgu finansējumu, 2024. gada 11. aprīlis, <https://eng.lsm.lv/article/politics/politics/11.04.2024-latvian-political-party-faces-renewed-illegal-financing-allegations.a549997/>.

Latvijas valdība (2025.a), *rakstveidā sniegta informācija 2025. gada ziņojumam par tiesiskumu*.

Latvijas valdība (2025.b), *rakstveidā sniegta informācija par vienotā tirgus dimensiju*.

Latvijas valdība (2025.c), *Ekonomikas ministrijas rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.d), *Finanšu ministrijas rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.e), *Finanšu izlūkošanas dienesta rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.f), *Tieslietu ministrijas rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.g), *KNAB rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.h), *Ģenerālprokuratūras rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.i), *Valsts kancelejas rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Latvijas valdība (2025.j), *Valsts ieņēmumu dienesta rakstveidā sniegta papildu informācija*.

Mediju plurālisma un brīvības centrs (CMPF), 2025. gada mediju plurālisma uzraudzības instruments.

Ministru kabinets (2022), *Deklarācija par Ministru kabineta iecerēto darbību*.

Ministru kabinets (2025), *Ikgadējais ziņojums Saeimai par Ministru kabineta paveikto un iecerēto darbību*.

NEPLP, tīmekļvietne, <https://www.neplp.lv/lv>.

Pretkorupcijas starpvalstu grupa (GRECO) (2021), *ceturtnā novērtēšanas kārtā, otrais atbilstības ziņojums, Latvija*.

Saeima (2025), *rakstveidā sniegta informācija 2025. gada ziņojumam par tiesiskumu*.

Tieslietu padome (2025) "Tieslietu akadēmija informē Tieslietu padomi par pirmajiem darbības mēnešiem", 2025. gada 12. maijs, <https://www.tieslietupadome.lv/lv/jaunums/tieslietu-akademija-informe-tieslietu-padomi-par-pirmajiem-darbibas-menesiem>.

Tiesu administrācija (2025), paziņojums presei, "Par Tieslietu akadēmijas direktori iecelta Laila Jurcēna", 2025. gada 18. februāris, <https://www.ta.gov.lv/lv/jaunums/par-tieslietu-akademijas-direktori-ielcelta-laila-jurcena>.

Transparency International / Delna (2025) "Valsts pārvaldes vērtību un ētikas prasību ex-post izvērtējums", <https://ppdb.mk.gov.lv/database/valsts-parvaldes-vertibu-un-etikas-prasibu-ex-post-izvertejums/>.

Transparency International / Delna (2025), 2024. gada korupcijas uztveres indekss, <https://www.transparency.org/en/cpi/2024>.

Valsts kanceleja (2024), informatīvs ziņojums "Trauksmes celšanas likuma īstenošanas ex-post izvērtējums", <https://www.mk.gov.lv/lv/media/21975/download?attachment>.

Valsts kontrole (2022), revīzijas ziņojums “Vai Valsts pārvaldes reformas plāns 2020 norit saskaņā ar plānoto un tiek panākts iecerētais efekts?”, <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/vai-valsts-parvaldes-reformas-plans-2020-norit-saskana-ar-planoto-un-tiek-panakts-ieceretais-efekts>.

Valsts kontrole (2024.a), lietderības revīzija “Cilvēkresursu pieejamība un attīstība Latvijas tiesās”, kas minēta Latvijas rakstveidā sniegtajā informācijā, kopsavilkums angļu valodā: https://www.lrvk.gov.lv/en/getrevisionfile/29740-J2RD-kxrwjumAYd1ZQNdSJZjDb6mRsn_.pdf.

Valsts kontrole (2024.b) “Tiekšietu nozares publisko iepirkumu efektivitāte”, <https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/problemas-un-iespejas-publisko-iepirkumu-attistibai>.

Valstu cilvēktiesību iestāžu Eiropas tīkls (2025), *Tiesiskuma stāvoklis Eiropā, valstu cilvēktiesību iestāžu ziņojumi*, Latvija, <https://rule-of-law.enhri.org/>.

Via Baltica (2024), Latvija: Deputāti nespēj panākt vienošanos par kriminālatbildību par korupciju publisko iepirkumu jomā, <https://viabaltica.fi/latvia-mps-fail-to-criminalise-corruption-in-public-procurement/>.

II pielikums. Latvijas apmeklējums

Komisijas dienesti 2025. gada februārī rīkoja virtuālas sanāksmes, kurās piedalījās šādas iestādes:

- Advokātu asociācija (Zvērinātu advokātu padome)
- Augstākā tiesa
- Ārlietu ministrija
- Ārvalstu investoru padome Latvijā (*FICIL*)
- “Delna” – *Transparency International* Latvijas nodaļa
- Ekonomikas ministrija
- Ekonomisko lietu tiesa
- Ģenerālprokuratūra
- Iekšējās drošības dienests
- Konkurences padome
- Konstitucionālā tiesa
- Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB)
- Kultūras ministrija
- Latvijas Pilsoniskā alianse
- Latvijas Sabiedriskais medijs (pēctecis Latvijas Televīzijai (LTV) un Latvijas Radio (LR))
- Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP)
- Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (SEPLP)
- Sabiedrības integrācijas fonds
- Saeima (parlaments)
- Tiesībsarga birojs
- Tieslietu ministrija
- Tieslietu padome
- Tiesnešu biedrība
- Tiesu administrācija
- Valsts ieņēmumu dienests
- Valsts kanceleja
- Valsts kontrole
- Valsts robežsardze
- Žurnālistu asociācija

* Komisija vairākās horizontālās sanāksmēs tikās arī ar šādām organizācijām:

- *Amnesty International*
- *Araminta*
- Eiropas Jaunatnes forums
- Eiropas partnerība demokrātijai
- Eiropas Pilsoniskās sabiedrības forums
- Eiropas Pilsonisko brīvību savienība
- Jaunie Eiropas Federālisti (*JEF Europe*)
- “Pilsoniskā sabiedrība – Eiropa”
- *Philea* – Eiropas filantropijas biedrība

- Starptautiskā Cilvēktiesību federācija (*FIDH*)
- Starptautiskā Juristu komisija
- *Transparency International*